

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget tilsigter at skabe mulighed for en ændring af lodsvæsenet, så lodsvæsenet på ny kan blive selv bærende. Det er endvidere hensigten, at lodsvæsenet i en periode skal kunne give et sådant overskud, at den gæld, som Lodsreguleringsfonden i de senere år har oparbejdet til statskassen, kan afvikles.

Endvidere skal lovforslaget sikre, at der bliver mulighed for at oppebære indtægter for ydelser, der som følge af den teknologiske udvikling træder i stedet for egentlig lodsnings.

Siden lodslovens gennemførelse i 1979 har bl.a. ændringer i sejlads mønstret og dermed i lodsbenyttelsen i danske farvande bevirket en nedgang i antallet af lodsnings fra ca. 37.000 i 1979 til ca. 26.000 i 1987. Dette har medført, at den betaling, som skibsfarten yder for lodsnings, ikke har kunnet dække de udgifter, som er forbundet med driften af lodsvæsenet i sin nuværende form. Som følge af underskuddet havde Lodsreguleringsfonden ved udgangen af 1987 en gæld til statskassen på 57,4 mio. kr., og uden lovændring må det forventes, at denne gæld også vil vokse i de kommende år. Forholdet er nærmere beskrevet i statsrevisorernes beretninger, senest i beretning nr. 4 1987 om Lodsreguleringsfonden, hvori rigsrevisor finder, at der er behov for en lovændring.

Da lodsvæsenet i langt den overvejende del af sin 300-årige historie har været selv bærende, og da dette fortsat bør være målet, må det konstateres, at lodsloven ikke har virket efter hensigten, og at der derfor er et akut behov for at ændre lodsloven.

2. Ved forordning af 27. marts 1831 angående lodsvæsenet i Danmark og reglement af samme dato gennemførtes den første samlede lovgivning om lodsvæsenet, som indtil da havde været reguleret af en række spredte bestemmelser. På mange områder var der dog tale om, at forordningen videreførte hidtidigt gældende regler.

Ved sundtoldens ophævelse i 1857 forpligtede Danmark sig til vedblivende at føre tilsyn med lodstjenesten, der kun skulle benyttes i Kattegat, Sundet

og bælteerne, såfremt skibsførerne ønskede det. Samme takt skulle gælde for danske og udenlandske skibe.

Ved lovgivning i 1879, 1912 og 1916 henlagdes lodsvæsenet under en fælles ledelse, ligesom der blev indført en mere ligelig fordeling af lodsindtægter. I øvrigt videreførtes i betydeligt omfang bestemmelser fra tidligere forordninger og love.

Ved lov nr. 201 af 11. juli 1954 gennemførtes – i forbindelse med oprettelse af Lodsreguleringsfonden – en opdeling af de danske statslodserier i to kategorier. Bortset herfra blev lodsvæsenets struktur i det væsentligste opretholdt uændret.

På grund af tilgang af nye lodserier og forøgede udgifter til fartøjsanskaffelser m.v. blev Lodsreguleringsfondens økonomi i årene efter 1975 imidlertid stærkt forringet. For at bevare lodsvæsenet som selv bærende blev det derfor bestemt ved den nugældende lodslov, lov nr. 116 af 21. marts 1979, at samtlige lodserier skulle være tilsluttet Lodsreguleringsfonden. Det blev endvidere besluttet, at alle lodserier skulle indbetale samme procentvise afgift af deres indtægter til Lodsreguleringsfonden. For at bevare princippet om, at lodsernes indtægt er afhængig af arbejdsindsatsen, blev det bestemt, at lodseriernes procentvise afgift maksimalt kunne udgøre 80 pct. af lodsbetalingen bortset fra den del af betalingen, som skulle dække lodsernes opholds- og rejseudgifter. De beregninger, der var foretaget i forbindelse med lovens gennemførelse, viste da også, at det ville være muligt at gøre lodsvæsenet selv bærende inden for disse rammer. Imidlertid var beregningerne foretaget på grundlag af det dengang kendte sejlads mønster, som viste, at der årligt var ca. 37.000 lodsnings. Udviklingen siden da har vist, at antallet af lodsnings er stærkt faldende samtidig med, at lodsvæsenets indtægter ikke er steget i samme takt som udgifterne foranlediget i særdeleshed af lønudgifter, der er steget hurtigere end den almindelige prisudvikling. Rationaliseringsbestrebelselser af lodsvæsenet pågår, og strukturen er blevet ændret ved sammenlægning af nogle lodserier. I statsrevisorernes beretning nr. 4 1987 bemærker statsrevisorerne, at lodsvæsenet bør gennemføre de nødvendige rationaliseringer.